

[Johs. Christiansen.]

forinden tilslutningen til Atlantpagten blev givet. Man vil vide, at mit parti dengang stillede forslag netop derom; desværre blev det stemt ned. Det, kommunisterne her foreslår, er efter min opfattelse en kompromittering af hele folkeafstemningstanken, da sagen i princippet, som allerede sagt, jo er afgjort. Af disse grunde vil vi ikke have noget at gøre med kommunisternes ændringsforslag.

Når vi, som jeg sagde før, må stemme imod det forelagte regeringsforslag, ja, så er vi selvfølgelig klar over, at heller ikke det kan ændre sagen, men vi vil derigennem give udtryk for, at vi ikke vil og ikke kan have noget medansvar for de forpligtelser, der her er indgået.

Til den ærede ordfører hr. Rasmus Hansen har jeg et par bemærkninger. Det ærede medlem fremhævede, at førte forhandlinger tager sigte på, at der f. eks. ikke oprettes nogen tysk generalstab. Ja, det tvivler jeg ikke om at man tager sigte på, men man kan jo ikke sikre sig herimod på anden måde end på papiret, i praksis lader det sig ikke gøre. Der er mig bekendt allerede meddelelser fremme om, at fremtrædende tyske generaler har dannet en militær celle, eller hvad man skal kalde det, med det formål at skabe rammerne om en ny tysk krigsledelse. Man behøver blot at tænke på, hvorledes Hitler i sin tid bar sig ad med de ca. 200 000 unge tyskere, der var indkaldt, og som udgjorde den styrke, som overhovedet var tilladt i henhold til Versaillesfreden. Sagnet siger, at da han havde besluttet sin genoprustning, gik bestræbelserne ud på at uddanne de fleste af disse 200 000 unge til befalingsmænd; så havde han rammerne den dag, da beslutningen om genoprustning skulle gennemføres.

Jeg vil med disse ord gerne udtrykke, at den militærpolitiske tyske historie nu engang er af en sådan karakter, at man skal være noget forsigtig med at slutte ud fra øjeblikkelige forhold eller øjeblikkelige stemninger eller endda ud fra øjeblikkelige udtalelser.

Det var jo en meget interessant og meget lang udtalelse af dr. Schumacher, den ærede ordfører citerede, men såvidt jeg kunne høre, afkræftede den ikke, at det tyske socialdemokrati, støttet af mange andre kredse i Tyskland, står tvivlende overfor hele dette spørgsmål, og heller ikke afkræftede den, at man fra tysk side og, hvis jeg husker rigtigt, også fra dr. Schumachers side kræver, at hvis der skal være tale om

tysk deltagelse, må det ske på lige fod med Tysklands naboer. Det er i hvert fald regeringens standpunkt i Tyskland. Det er alt dette, der gør, at sagen er ganske uafklaret, og at de andre Atlantpagtlende med Amerika i spidsen betragter den som ganske uafklaret, og derfor nytter det ikke den ærede ordfører eller nogen anden at ville gøre forsøg på at få befolkningen bibragt det indtryk, at denne sag er afklaret, og at det på denne afklaring er os muligt at tage standpunkt. Vi nærer fremdeles de allerstørste betænkeligheder, og disse betænkeligheder har i alleregentligste forstand været med til at bestemme det standpunkt til sagen, som jeg allerede har givet udtryk for.

Viggo Starcke: I den betænkning, som udvalget har afgivet, har retsforbundets medlem i udvalget, nemlig jeg, afgivet en mindretalsbetænkning, hvori jeg understreger, at vi ønsker frivillighedsprincippet gennemført for de i Tyskland stationerede danske styrker, og at vi ikke kan medvirke ved rigsdagsbeslutningens gennemførelse.

Jeg ønsker dertil at knytte følgende bemærkninger.

Jeg ser i og for sig ikke denne rigsdagsbeslutning som en beslutning, der kan opfattes som en logisk og naturlig konsekvens af Danmarks faktiske medlemsskab af Atlantpagten. De grunde, som kunne tale for og imod, at Danmark forlod sin tidligere neutralitetspolitik, har jeg udførligt fremført og prøvet at afveje mod hinanden ved de storpolitiske debatter, som i sin tid fandt sted her i tinget om den skandinaviske pagt og forud for tiltrædelsen af Atlantpagten. På den anden side mener vi, at frivillighedsprincippet er en naturlig konsekvens af demokratiets stilling til friheden, og derved opstår der en konflikt overfor det faktisk foreliggende forslag.

Selve forslaget omfatter 4 hovedpunkter, for det første oprettelse af en fælles forsvarsstyrke i Europa, for det andet eventuel deltagelse af vesttyske styrker, for det tredje, at styrkerne skal stilles under en fælles øverstkommanderende allerede i fredstid, og for det fjerde, at de i Tyskland stationerede danske styrker skal indgå i denne fælles forsvarsstyrke. Om alle disse 4 facts vil jeg gerne sige, at jeg finder, at de ligger indenfor Atlantpagtens naturlige konsekvensområde, men hvad angår de i Tyskland stationerede danske styrker tog retsforbundet i sin tid det standpunkt, at vi, for at kunne give vor tilslutning dertil, måtte forlange frivillighedsprincippet gennemført og eventuelt befolkningen fore-